

รายละเอียดมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (มคอ. ๓)
รายวิชา ๐๐๐ ๑๐๙ ศาสนาทั่วไป

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตหนองคายหนองคาย

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา ๐๐๐ ๑๐๙ ศาสนาทั่วไป (Religions)
๒. จำนวนหน่วยกิต ๒ หน่วยกิต (๒-๐-๔)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา รัฐศาสตรบัณฑิต หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาบังคับ
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน อาจารย์อภิวัฒน์ชัย พุทธิจร
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ / ชั้นปีที่ ๒
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
๘. สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๐

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ สามารถวิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย
--

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อพัฒนาและปรับปรุงเนื้อหาของรายวิชาให้ชัดเจนและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรายวิชา สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ สามารถวิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และทำที่ของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย และเพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐาน สกอ.

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และทำที่ของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะ หรือ ส่วนงาน
- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

๑. คุณธรรม จริยธรรม

๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างราบรื่น และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยผู้สอนต้องพยายามชี้ให้เห็นคุณธรรมและจริยธรรมที่สอดแทรกอยู่ในเนื้อหาวิชา เพื่อให้นิสิตสามารถพัฒนาและบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมกับความรู้ในรายวิชา โดยมีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัตินิสิต ดังนี้

- ๑) มีศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต
- ๒) มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ มีวินัย
- ๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีของมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ๔) เห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๕) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติ ศาสนาพระพุทธรศาสนา

๑.๒ วิธีการสอน

- บรรยายบทเรียนพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
- มอบหมายงานให้นิสิตไปศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ แล้วนำมาเสนอในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนิสิตด้วยกัน และอาจารย์ผู้สอน
- ให้นิสิตฝึกวิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย พร้อมทั้งชี้ให้เห็นประเด็นทางจริยธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรม
- เน้นนิสิตเป็นศูนย์กลางการเรียน โดยให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในบทเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในชั้นเรียน
- กระตุ้น ชักจูงให้นิสิตเข้าเรียนสม่ำเสมอ มีระเบียบวินัย และมีความกล้าหาญในการแสดงออก และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๑.๓ วิธีการประเมินผล

- ประเมินผลพฤติกรรมการเข้าเรียน การให้ความร่วมมือในชั้นเรียน และส่งงานมอบหมายให้ตรงเวลา
- ประเมินผลก่อนเข้าสู่บทเรียนเพื่อทราบพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา
- ประเมินผลระหว่างภาคเรียน เพื่อทดสอบผลสัมฤทธิ์ของวัตถุประสงค์การเรียน
- ประเมินผลด้วยการใช้แบบฝึกหัดในบทเรียน
- ประเมินผลวัตถุประสงค์การเรียนโดยใช้ใบงาน (Work Sheet)
- ประเมินผลปลายภาคเรียน เพื่อทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนในภาพรวม

<p>๒. ความรู้</p>
<p>๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ๑) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา ● ๒) ใช้ความรู้อธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล ○ ๓) มีความรู้ในศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของชีวิต ○ ๔) มีความรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทั้งของไทยและสากล ○ ๕) สามารถเข้าใจความก้าวหน้าของความรู้และงานวิจัยในปัจจุบัน
<p>๒.๒ วิธีการสอน</p> <p>บรรยายพร้อมยกตัวอย่างประกอบใช้สื่อประกอบ และเทคโนโลยีประกอบ มอบหมายงาน ใบงาน ทดสอบวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ใช้แบบฝึกหัดเกี่ยวกับทเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในชั้นเรียน การเปิดโอกาสให้ซักถามภายในชั้นเรียน และเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Center)</p>
<p>๒.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑. ทดสอบก่อนเข้าสู่บทเรียน ๒. ทดสอบวัตถุประสงค์การเรียนรู้โดยใช้ใบงาน ๓. ทดสอบบทเรียนโดยใช้แบบฝึกหัด ๔. ทดสอบระหว่างภาค และสอบปลายภาค ๖. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน ๓. การแก้ไขข้อบกพร่องส่วนตัว (Personal Problems Solving)
<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาความสามารถในการคิดและการวิเคราะห์เนื้อหาวิชาอย่างเป็นระบบ ความสามารถในการนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์ มีความรู้ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการมาใช้ในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่คาดคิดมาก่อน สามารถสืบค้น ค้นหา ข้อเท็จจริง สรุป ทำความเข้าใจได้ รวมถึงการวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัญหา และสรุปประเด็นปัญหา พร้อมทั้งสามารถบูรณาการความรู้ในรายวิชาเข้ากับหลักพุทธธรรมได้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ๑) สามารถสืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ ทำความเข้าใจ นำไปประยุกต์ ● ๒) สามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบมีเหตุผล อ้างอิงได้ ○ ๓) สามารถประยุกต์ความรู้ และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ○ ๔) มีความมุ่งมั่น ใฝ่รู้ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ฯ ○ ๕) รายวิชาปฏิบัติ ต้องฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้
<p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บรรยายพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบเนื้อหาวิชา - บรรยายเชิงวิเคราะห์ให้เห็นความสัมพันธ์และบูรณาการของเนื้อหาวิชา - เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และแก้ไขข้อผิดพลาดเป็นรายบุคคล - เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วนำมาแลกเปลี่ยนภายในชั้นเรียน
<p>๓.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>ทดสอบระหว่างภาคและปลายภาค โดยเน้นการวิเคราะห์ การประยุกต์ใช้และการบูรณาการเนื้อหาวิชา การใช้ซักถาม ทดสอบด้วยใบงานและแบบฝึกหัด</p>

<p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ๑) มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ○ ๒) เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มทั้งในฐานะผู้นำและผู้ติดตาม ● ๓) มีมนุษยสัมพันธ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ○ ๔) มีความสามารถในการบริหารจัดการ
<p>๔.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในการเรียนรู้ - จัดกลุ่มการเรียนรู้ - ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม
<p>๔.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินตนเองด้วยแบบที่กำหนด - ประเมินผลพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม - ประเมินผลจากรายงานการศึกษาด้วยตนเอง
<p>๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>
<p>๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ๑) มีทักษะในการใช้ภาษาไทย เพื่อการสื่อสาร ● ๒) มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสาร ○ ๓) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสืบค้นฯ ○ ๔) มีทักษะในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์
<p>๕.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นการนำตัวเลข หรือมีสถิติอ้างอิง จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ - นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม
<p>๕.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินจากรายงาน ใบงาน แบบฝึกหัด และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี - ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	๑. ทดสอบก่อนเข้าบทเรียน ๒. แนะนำแผนการสอน ๒.๑ คำอธิบายรายวิชา ๒.๒ วัตถุประสงค์รายวิชา ๒.๓ กิจกรรมการเรียนการสอน ๒.๔ วิธีการประเมินผล ๒.๕ งานมอบหมาย ๒.๖ จิตพิสัย	๒	การอธิบาย การยกตัวอย่างประกอบ Power Point Projector	อภิวัฒน์ชัย พุทธร
๒	ความหมายและลักษณะของศาสนา	๒	การบรรยาย การอภิปราย งานมอบหมาย การนำเสนอหน้าชั้น Power Point Projector	อภิวัฒน์ชัย พุทธร
๓	ความสำคัญและคุณค่าของศาสนา	๒	การบรรยาย การอภิปราย งานมอบหมาย การนำเสนอหน้าชั้น Power Point Projector	อภิวัฒน์ชัย พุทธร
๔	กำเนิดและพัฒนาการของศาสนา	๒	การบรรยาย การอภิปราย งานมอบหมาย การนำเสนอหน้าชั้น Power Point Projector	อภิวัฒน์ชัย พุทธร
๕-๖	หลักคำสอนและนิกายของศาสนา	๔	การบรรยาย การอภิปราย งานมอบหมาย การนำเสนอหน้าชั้น Power Point Projector	อภิวัฒน์ชัย พุทธร

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๗	พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของศาสนา	๒	การบรรยาย การอภิปราย งานมอบหมาย การนำเสนอหน้าชั้น Power Point Projector	อภิวัฒน์ชัย พุทธร
๘	สอบระหว่างภาค	๒		อภิวัฒน์ชัย พุทธร
๙	ลักษณะสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนา	๒	การบรรยาย การอภิปราย งานมอบหมาย การนำเสนอหน้าชั้น Power Point Projector	อภิวัฒน์ชัย พุทธร
๑๐	อิทธิพลของศาสนาต่อสังคม	๒	การบรรยาย การอภิปราย งานมอบหมาย การนำเสนอหน้าชั้น Power Point Projector	อภิวัฒน์ชัย พุทธร
๑๑	การเผยแผ่ศาสนา	๒	การบรรยาย การอภิปราย งานมอบหมาย การนำเสนอหน้าชั้น Power Point Projector	อภิวัฒน์ชัย พุทธร
๑๒-๑๓	ความร่วมมือระหว่างศาสนา	๒	การบรรยาย การอภิปราย งานมอบหมาย การนำเสนอหน้าชั้น Power Point Projector	อภิวัฒน์ชัย พุทธร
๑๔-๑๕	ท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย	๔	การบรรยาย การอภิปราย งานมอบหมาย การนำเสนอหน้าชั้น Power Point Projector	อภิวัฒน์ชัย พุทธร

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑๖	สอบปลายภาค	๒		

๒ แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรม ที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	ลำดับประเมิน	ส่วนของการ ประเมินผล
๑	ด้านคุณธรรม จริยธรรม ข้อ ๑	การสังเกตพฤติกรรมการทำ รายงานกลุ่ม	ตลอดภาคการศึกษา	๕%
๒	ด้านความรู้ ข้อ ๒	สอบกลางภาค สอบปลายภาค	๙ ๑๖	๕๕%
๓	ด้านทักษะทางปัญญา ข้อ ๑, ๒	การสอบอันทัน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๒๐%
๔	ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ ข้อ ๓	การสังเกตพฤติกรรมการทำ รายงานกลุ่มและการส่ง รายงาน การเข้าชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%
๕	ทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ข้อ ๑, ๒	การนำเสนอรายงานหน้าชั้น เรียน	๑๕	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก

กิริติ บุญเจือ. ศาสนศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: ไทบวัฒนาพานิช, ๒๕๓๒.

จินดา จันทร์แก้ว, ผศดร. ศาสนาปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

เสฐียร พันธรังษี. ศาสนาเปรียบเทียบ เล่ม ๑-๒. พระนคร: แพรววิทยา, ๒๕๑๓.

แสง จันทร์งาม. ศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: ไทบวัฒนาพานิช, ๒๕๓๑.

๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

พระญาณวโรดม. ศาสนาต่าง ๆ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

เสถียร โพธิ์นันทะ. ประวัติศาสนา. พระนคร: สภาการศึกษามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๑๔.

สุชีพ ปุญญานุภาพ. ศาสนาเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร: เกษมบรรณกิจ, ๒๕๒๓.

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

กรมการศาสนา, กระทรวงศึกษาธิการ. เอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับองค์การศาสนาต่าง ๆ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๕.

คุณ โทซันท์. พุทธศาสนากับสังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินติ้งเฮาส์, ๒๕๔๕.

โจเซฟ แกร์ (แต่ง). ศาสนาทั้งหลายนับถืออะไร ?. แปลโดย ฟัน ดอกบัว. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮาส์, ๒๕๓๓.

ปรีชา ช่างขวัญยืนและสมภาร พรหมทา. มนุษย์กับศาสนา. พิมพ์ครั้งที่ ๓, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

พุทธทาสภิกขุ. คริสตธรรม พุทธธรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมสาร, ๒๕๔๒.

มนต์ ทองซัช. ศาสนาสำคัญของโลก. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินติ้งเฮาส์, ๒๕๓๓.

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (พิมพ์ ธรรมธรเถร). สากลศาสนา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

สุเมธ เมธาวิทยากุล. ศาสนาเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร: หจก. ทิพย์อักษร, ๒๕๓๒.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ ดังนี้

- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
- ใบงานประเมินประสิทธิผลวัตถุประสงค์รายวิชา
- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- ข้อเสนอแนะผ่านเว็บไซต์ ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- แบบสอบถามประเมินผลสัมฤทธิ์การสอนโดยนิสิต
- การสังเกตการสอนจากผู้ร่วมทีมการสอน
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

๓. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ ได้นำผลการประเมินไปปรับปรุงการสอน ดังนี้

- แจ้งผลการประเมินการสอนโดยนิสิตให้ผู้สอนทราบเพื่อนำไปปรับปรุงการสอน
- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จากใบงาน แบบฝึกหัด การสอบถามนิสิต การตรวจงานมอบหมายของนิสิต และพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร

- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ ใบงาน รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔

- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์

- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนและระดมสมองพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

(นายอภิวัฒน์ชัย พุทธร)

อาจารย์ประจำวิชา

...../...../.....

(พระเดชขจร ขนติธโร)

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

...../...../.....

(พระครูปัญญาธรรมานุกิจ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย

...../...../.....